

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Miroslavou Hrehorovou v právní věci žalobce: **Ing. V. K.**, bytem X, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, v řízení o žalobě proti rozhodnutí č.j. X ze dne 24. 2. 2011,

t a k t o :

I. Rozhodnutí č.j. X ze dne 24. 2. 2011 **se ruší** a věc se vrací žalované zpět k dalšímu řízení.

II. Žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d ň ě n í :

Žalobce se podanou žalobou domáhá zrušení rozhodnutí č.j. X ze dne 24. 2. 2011, kterým žalovaná změnila rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení č.j. X ze dne 20. 12. 2010 tak, že podle § 29 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen: „zákon o důchodovém pojištění“) a s přihlédnutím k článku 46 odst. 1 nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 (dále jen „Nařízení“) přiznala žalobci od dne 23. 3. 2009 starobní důchod ve výši 11. 841,- Kč měsíčně, za užití valorizačních předpisů od ledna 2011 zvýšený na 12. 356,- Kč měsíčně.

V odůvodnění rozhodnutí žalovaná citovala článek 46 Nařízení a ustanovení § 29 zákona o důchodovém pojištění. Vycházela z toho, že žalobce získal celkem 13.607 dnů pojištění, tj. 37 roků a 102 dnů pojištění. Žalobce tak splnil podmínku potřebné doby pojištění výlučně podle právních předpisů České republiky bez přihlédnutí k dobám pojištění získaným podle předpisů jiných členských států. Dále byl proveden výpočet starobního důchodu i s ohledem na dobu pojištění získanou v Belgii a v Nizozemí v celkové výši 3.243 dnů, z toho 365 dnů v Nizozemí a 2.878 v Belgii. Žalovaná konstatoval, že celková doba pojištění činí

16.850 dnů, tedy 46 roků a 60 dnů. Dále žalovaná v odůvodnění rozhodnutí uvedla výpočet plného starobního důchodu, který byl stanoven jako součet základní a procentní výměry (2.170,- Kč a 8. 936,- Kč) tj. celkem 11.104,- Kč. Při výpočtu dílčího starobního důchodu žalovaný postupovala podle článku 46 odst. 2 Nařízení a dospěla k závěru, že celková výše dílčího starobního důchodu činí 11. 841,- Kč měsíčně. Dále částky porovnála a žalobci přiznala dílčí důchod ve výši 11.841,- Kč měsíčně, ten vyšší.

Žalovaná v rozhodnutí poukázala na čl. 15 písm. a) věty první Nařízení s tím, že v případě žalobce doba pojištění získaná na území Nizozemí se kryje s dobou pojištění získanou v České republice. Vzhledem k tomu, že se obě doby pojištění kryjí, má dle článku 15 písm. a) Nařízení doba pojištění získaná na území České republiky přednost před dobou pojištění získanou v Nizozemí, tzn. že žalobci v roce 1992 pro účely důchodového pojištění podle českých právních předpisů zhodnotila dobu pojištění získanou v České republice. Vysvětlila, že z tohoto důvodu je v osobním listě důchodového pojištění ze dne 16. 2. 2011, který je přílohou napadeného rozhodnutí, v tomto roce uvedená česká doba pojištění, za rok 1993 a za měsíc leden roku 1994 je pak uvedena doba pojištění získaná v Nizozemí, neboť toto období se nekryje s žádnou českou dobou pojištění.

K námitce účastníka řízení, že vyloučená doba za dobu odpracovanou v Belgii neodpovídá, žalovaná odkázala na ustanovení § 16 odst. 4 písm. a) zákona o důchodovém pojištění a v této souvislosti konstatovala, že z dostupných evidenčních materiálů žalobce vyplývá, že doba pojištění získaná na území Belgie se nekryje s žádnou dobou pojištění uvedenou v tomto ustanovení získanou na území České republiky. Žalovaná doplnila, že v osobním listu důchodového pojištění ze dne 7. 12. 2010, který byl přílohou rozhodnutí správního orgánu I. stupně, bylo chybně uvedeno, že doba od 1. 1. 2000 do 22. 3. 2009 (belgická doba pojištění) se považuje za dobu vyloučenou. Správně má být toto období hodnoceno v souladu s článkem 15 písm. a) nařízení Rady (EHS) č. 574/72 věty první jako doba pojištění získaná v Belgii tak, jak je uvedeno v osobním listu důchodového pojištění ze dne 16. 2. 2011, který je přílohou napadeného rozhodnutí.

Žalobce nesouhlasí s výpočtem důchodu s tím, že hypotetický roční příjem z let odpracovaných v Belgii byl žalovanou vypočítán vynásobením denního průměrného výdělku v ČR x 312 s tím, že pro výpočet osobního vyměřovacího základu ho dělila již 365. Tímto postupem mělo dojít k chybnému snížení osobního vyměřovacího základu o více než tři tisíce měsíčně. Podle názoru žalobce žalovaná měla hypotetický roční příjem vydělit rovněž 312 tak, aby byl výpočet jednotkově konsistentní. Žalobce namítá, že chybný přepočtení dob pojištění získaných v Belgii byla jednou z námitek v podaném odvolání, která však zůstala nezodpovězená.

V doplněné žalobě žalobce uvedl, že žalovaná sice postupovala podle vnitrostátních právních předpisů, nicméně nesjednotila zásadní faktory dle Nařízení, zejména dobu získanou na území Belgie jako vstupní údaj. Tvrdí, že jeho doba získaná v Belgii za léta 2000-2008 je po přepočtu pro český výpočet 9 x 365, nikoliv 9 x 312, z čehož vycházela žalovaná. K tomu dodal, že v této době odpracoval všechny pracovní dny v pětidenním pracovním týdnu, stejně jako kdyby pracoval v České republice. Podle žalobce je třeba brát údaj z Belgie 312 dní za rok jako plně odpracovaný rok 365 dní pro výpočet dle českých právních předpisů. Zopakoval, že takto argumentoval již v námitkách proti prvostupňovému rozhodnutí, nicméně žalovaná se s ní nevypořádala.

Ve vyjádření k žalobě žalovaná nejprve poznamenala, že žalobce požádal o přiznání starobního důchodu od 23.3.2009, tedy za účinnosti nařízení Rady (EHS) 1408/71 a nařízení Rady (EHS) 574/72 (dále jen „prováděcí Nařízení“). Způsob hodnocení dob pojištění je vymezen čl. 15 prováděcího Nařízení, kdy podle jeho odstavce 1 písm. a) v případech

uvedených v člancích 18 (1), 38, 45 (1) až (3), 64 a 67 (1) a (2) Nařízení *se sčítání dob skuteční podle pravidla, kdy k dobám pojištění nebo trvalého bydlení splněným podle předpisů jednoho členského státu budou přičteny doby pojištění nebo trvalého bydlení splněné podle předpisů kteréhokoliv jiného státu, v té míře, jak je k nim nutné přihlédnout pro účely doplnění dob pojištění nebo trvalého bydlení, splněných podle předpisů prvního členského státu, za účelem získání, zachování nebo opětovného nabytí práv na dávky, za předpokladu, že se tyto doby pojištění nebo trvalého bydlení nepřekrývají.* Žalovaná je toho názoru, že postupovala v souladu s tímto článkem, když hodnotila dobu pojištění žalobce. V této souvislosti zdůraznila, že předmětná nařízení koordinují jednotlivé penzijní systémy pro to, aby se ujednotil postup dříve, než se přejde k aplikaci vnitrostátních předpisů. Protože ve všech členských státech je nárok na některé dávky podmíněn získáním určité doby pojištění/zaměstnání/bydlení/ jsou tyto daným Nařízením regulovány, čímž se zabraňuje případnému nevýhodnému postavení migrující osoby zaměstnané a samostatně výdělečně činné. V případě starobních, vdovských a sirotčích důchodů je princip sčítání dob pojištění konkrétně uveden v článku 45 Nařízení, přičemž článek 15 prováděcího Nařízení Rady č. 574/72 uvádí pravidla při sčítání dob pojištění, tzv. koordinuje cizí jednotky a co nejvíce se je snaží přiblížit příslušnému penzijnímu zabezpečení toho daného členského státu. Je-li možné podle zákona členského státu přiznat starobní důchod jen s přihlédnutím k dobám pojištění získaným podle právních předpisů jiného členského státu, ve spolupráci s článkem 15 Nařízení, provede se výpočet důchodu podle článku 46(2) Nařízení, což de facto znamená, že díky Nařízení se sjednotí zásadní faktory rozhodné pro stanovení důchodové dávky. Žalovaná uvedla, že v předmětné věci jde o doby pojištění získané na území Belgie, a další postup při samotném výpočtu výše důchodové dávky byl proveden již jen podle vnitrostátních předpisů. Žalovaná má za to, že postupovala důsledně podle českých právních předpisů i v souladu nařízeními. V této souvislosti dodala, že ustanovení § 18 zákona o důchodovém pojištění určuje pravidla pro stanovení rozhodného období od 1. ledna do 31. prosince což je 365 dnů, (nejedná-li se o přestupní rok) a v tomto směru nepřipouští žádné výjimky.

Městský soud v Praze přezkoumal dle § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s.ř.s.) napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení v mezích uplatněných žalobních bodů a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Po zhodnocení uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že žaloba je důvodná.

Stěžejní námitkou v souzené věci je přepočítání belgických a nizozemských dob pojištění pro výpočet osobního vyměřovacího základu na podmínky českého systému důchodového pojištění. Obsahem správního spisu jsou mimo jiné žalobcovy námitky proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně, z nichž soud zjistil, že žalobce již tehdy namítal, že belgická doba pojištění (312 dní/rok) odpovídá plnému kalendářnímu fondu 365 dní v ČR. Konstatoval, že mu není známo, proč by neměl mít vyloučeny celé kalendářní roky za toto období. Soud se ztotožnil s žalobcem v tom, že žalovaná se námitkou nezabývala. Již toto pochybení je důvodem pro zrušení žalobou napadeného rozhodnutí, neboť v tomto směru je rozhodnutí nepřezkoumatelné.

Vzhledem k tomu, že jde o otázku složitou a v judikatuře řešenou pouze v rozsudku Nejvyššího správního soudu č.j. 3 Ads 90/2009-46 ze dne 29. 4. 2010, soud k věci uvádí následující:

Z rozhodnutí vyplývá, že žalovaná aplikovala čl. 15 Prováděcího nařízení, který provádí mimo jiné i čl. 45 odst. 1 Nařízení a upravuje přepočítací pravidla pro jednotlivé časové jednotky, v nichž mohou být doby pojištění vyjádřeny.

Nejvyšší správní soud ve zmíněném rozsudku podotkl, že ačkoliv není v právní úpravě českého systému důchodového pojištění nikde výslovně stanoveno, že se ve smyslu Prováděcího nařízení jedná o systém „sedmidenního pracovního týdne“, žalovaná postupovala správně, když vycházela z ustanovení § 18 zákona o důchodovém pojištění, který určuje pravidla pro stanovení rozhodného období a hovoří o kalendářních letech, tedy období od 1. ledna do 31. prosince (tedy 365/366 dnů). Vzhledem k tomu, že český důchodový systém je založen na započítávání kalendářních let a kalendářních (nikoliv pracovních) dnů, je ekvivalentní právě se sedmidenním modelem pracovního týdne upraveným v čl. 15 odst. 3 písm. c) Prováděcího nařízení, který umožňuje největší přiblížení skutečnému počtu kalendářních dnů v roce (365 nebo 366 dnů). Toto ustanovení výslovně uvádí: „Pokud jsou doby pojištění získané podle právních předpisů jednoho členského státu vyjádřeny v jednotkách odlišných od jednotek používaných právními předpisy jiného členského státu, provede se přepočítání nezbytný pro účely sčítání podle těchto pravidel:

a) pokud je dotyčná osoba zaměstnanou osobou, která podléhala systému šestidenního pracovního týdne, nebo je-li osobou samostatně výdělečně činnou: pokud dotyčná osoba je zaměstnanou osobou, která podléhala systému sedmidenního pracovního týdne:

- i) jeden den odpovídá šesti hodinám a opačně,
- ii) sedm dnů odpovídá jednomu týdnu a opačně,
- iii) třicet dnů odpovídá jednomu měsíci a opačně,
- iv) tři měsíce nebo třináct týdnů nebo devadesát dnů odpovídá jednomu čtvrtletí a opačně,
- v) pro přepočítání týdnů na měsíce a opačně se týdny a měsíce přepočtou na dny,
- vi) pro celkový součet dob pojištění získaných během jednoho kalendářního roku nesmí uplatnění předchozích pravidel vést k výsledku, který je vyšší než tři sta šedesát dnů nebo padesát dva týdny nebo dvanáct měsíců nebo čtyři čtvrtletí. Jsou-li doby pojištění získané podle právních předpisů členského státu vyjádřeny v měsících, považují se dny, které odpovídají části měsíce, v souladu s přepočtovými pravidly vymezenými v tomto odstavci za celý měsíc.

Žalovaná tvrdí, že vycházela při výpočtu osobního vyměřovacího základu z rozhodného období (1986 – 2008) přepočteného na kalendářní dny podle obecního pravidla 1 rok = 365/366 dnů. Podle § 16 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění byla povinna odečíst od počtu kalendářních dnů rozhodného období počet dnů připadajících na vyloučené doby v tomto období. Žalovaná v odůvodnění rozhodnutí uvedla, že doba získaná na území Belgie se nekryje s žádnou dobou pojištění uvedenou v ustanovení § 16 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění. Doplnila, že v osobním listu důchodového pojištění ze dne 7. 12. 2010, který byl přílohou rozhodnutí správního orgánu I. stupně, chybně uvedeno, že doba od 1. 1. 2000 do 22. 3. 2009 (belgická doba pojištění považuje za vyloučenou. Správně podle žalované mělo být toto období hodnoceno v souladu s článkem 15 písm. a) Nařízení, tedy nezapočítat tuto dobu jako dobu vyloučenou pro výpočet výše starobního důchodu. Žalobce nerozporuje správnost rozhodnutí o tom, zda měla být belgická doba pojištění vyloučena.

Z osobního listu důchodového pojištění vyplývá, že v době od 1. 1. 2000 do 31. 12. 2008 považovala za rok doby pojištění jen 312 dnů, v období od 1. 1. 2009 do 22. 3. 2009 žalobce měl získat 70 dnů doby pojištění. Právě tato skutečnost je mezi stranami sporná. K tomu soud uvádí, že smyslem přepočítacích pravidel obsažených v čl. 15 Prováděcího nařízení je umožnit kompetentním institucím při výpočtu důchodových dávek podle čl. 46 odst. 2 Nařízení převést dobu pojištění dosaženou v jiných členských státech vyjádřenou v

jiných jednotkách než v jednotkách, které používá kompetentní instituce. Podstatné je, že pravidla přepočtu by se měla aplikovat pouze tam, kde je takový přepočet nezbytný pro účely sčítání dob pojištění. Z kontextu Nařízení je zřejmé, že toto pravidlo míří primárně na přepočet cizích dob pojištění pro účely sčítání za účelem stanovení nároku na důchod dle čl. 45 odst. 1 citovaného Nařízení. Přepočítací pravidla čl. 15 odst. 3 Prováděcího nařízení tedy mají nepochybně vliv na vyjádření cizích dob pojištění pro účely posouzení nároku na důchod v členském státě, avšak v důsledku čl. 46 odst. 2 písm. b) téhož Nařízení má tento přepočet dob vliv i na „skutečnou výši dávky“ přiznané kompetentní institucí členského státu, neboť teoretická výše dávky je krácena poměrem dob pojištění (vyjádřených pro účely českého systému výpočtu důchodu ve dnech skrze aplikaci přepočtových pravidel). Potud nelze pochybovat o uplatnění přepočtových pravidel stanovených Prováděcím nařízením. Jejich uplatnění na problém stanovení osobního vyměřovacího základu pojištěnce, jehož výpočet je jinak výlučně regulován zákonem o důchodovém pojištění, je však sporné. Je totiž nepochybné, že pokud by se jednalo o české doby pojištění, které mají ze zákona status dob vyloučených (§ 16 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění), byly by pro účely výpočtu osobního vyměřovacího základu započítány v plné výši podle vnitrostátního mechanismu přepočtu (1 rok = 365/366 dnů). Podle názoru zdejšího soudu toto pravidlo se použije nejen pro přepočet dob vyloučených, ale pro přepočet dob získaných v cizím státě, pokud používá šestidenní nebo pětidenní pracovní týden. Podle názoru soudu není důvod, aby se koordinační pravidla nepoužila i v tomto případě, neboť jde bezesporu o doby, na které je nutno aplikovat uvedená nařízení a je zapotřebí je hodnotit podle vnitrostátních právních předpisů. Smyslem přepočítávacích pravidel obsažených v čl. 15 Prováděcího nařízení je umožnit kompetentním institucím při výpočtu důchodových dávek podle § 46 odst. 2 Nařízení převést dobu pojištění dosaženou v jiných členských státech, vyjádřenou v jiných jednotkách než jednotkách, které používá kompetentní instituce.

Podstatné je, že pravidla přepočtu by se měla aplikovat tam, kde je takový přepočet nezbytný pro účely sčítání dob pojištění, tedy i v daném případě. Z kontextu Nařízení je zřejmé, že toto pravidlo míří primárně na přepočet cizích dob pojištění pro účely sčítání za účelem stanovení nároku na důchod dle čl. 45 odst. 1 citovaného Nařízení. Podle názoru soudu tak měla žalovaná přepočítat dobu pojištění v plné výši podle vnitrostátního mechanismu přepočtu (1 rok = 365/366 dnů).

Jak bylo výše uvedeno, soud shledal pochybení žalované v tom, že se nevyjádřila k námitce žalobce. Tato vada měla vliv na zákonnost rozhodnutí, a proto soud rozhodnutí žalované zrušil dle § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s. V dalším řízení je žalovaná vázána právním názorem uvedeným v tomto rozsudku.

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s. Přestože měl žalobce ve věci úspěch, náklady řízení mu nevznikly.

P o u č e n í:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 14. srpna 2012

JUDr. Miroslava Hrehorová v.r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Ivana Viterová